

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG VÁLASZAI

AZ EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK KÜLÖNJELENTÉSÉRE

Tartós eredmények a vidékfejlesztés

területén: a legtöbb projekt működőképes marad az előírt időszakra, de hosszabb ideig tartó eredményekre is lenne lehetőség

Tartalom

Összefoglalás (I–VI. bekezdés)	2
BEVEZETÉS (1–14. bekezdés)	3
AZ ELLENŐRZÉS HATÓKÖRE ÉS MÓDSZERE (15–19. bekezdés)	4
ÉSZREVÉTELEK (20–65. bekezdés)	4
KÖVETKEZTETÉSEK ÉS AJÁNLÁSOK (66–70. bekezdés)	6
1. ajánlás – A kiadásokat még inkább az életképes projektekre kell irányítani	7
2. ajánlás – Enyhíteni kell a finanszírozott eszközök magáncélú használatával kapcsolatos kockázatokat	7
3. ajánlás – Értékelés céljából ki kell aknázni a nagy adatbázisokban rejlő lehetőségeket	7

Ez a dokumentum az Európai Bizottság által a [költségvetési rendelet](#) 259. cikkével összhangban az Európai Számvevőszék különjelentésében foglalt észrevételekre adott válaszokat mutatja be, amelyeket a különjelentéssel együtt kell közzétenni.

Összefoglalás (I–VI. bekezdés)

A Bizottság közös válasza:

A 2007–2013-as és a 2014–2020-as programozási időszakban az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) az európai vidékfejlesztési prioritásokkal összhangban továbbra is támogatja a diverzifikált nem mezőgazdasági tevékenységeket, és ösztönzi az állami és magánberuházásokat a vidéki térségekben, beleértve az infrastruktúrát is. A megosztott irányítás elvével összhangban a támogatást nemzeti vagy regionális vidékfejlesztési programok keretében nyújtják, ahol az irányítás és az ellenőrzés a tagállamok és a Bizottság feladata, és a tagállamoknak minden szükséges intézkedést meg kell tenniük, beleértve a jogalkotási, szabályozási és közigazgatási intézkedéseket is, annak biztosítása érdekében, hogy az uniós költségvetésből finanszírozott intézkedéseket helyesen és hatékonyan, valamint az alkalmazandó uniós és nemzeti szabályokkal összhangban hajtsák végre.

A Bizottság alapvető fontosságúnak tartja, hogy különbséget tegyen a jogszabályban előírt tartóssági időszak tiszteletben tartása és a jogszabályban előírt időtartamon túl is működőképes támogatott projektek hosszabb távú hatásának értékelése között. A 2007–2013-as időszakra vonatkozóan az 1698/2015/EK rendelet 72. cikkében, a 2014–2020-as időszakra vonatkozóan pedig az 1303/2013/EU rendelet 71. cikkében meghatározott tartóssági követelményekről a jogalkotók szükség szerint megállapodtak, és nincs jogalap a projektek működésének a jogszabályban előírt tartóssági időszakon túli rendszeres számonkérésére vagy nyomon kövesére. Ez túlzott adminisztratív terhet is jelentene a nemzeti hatóságok számára.

A Bizottság pozitívnak tartja, hogy számos támogatott projekt a jogszabályban előírt tartóssági időszak után még évekig működőképes. A Bizottság úgy véli, hogy a diverzifikációs intézkedések hosszú távú diverzifikációt eredményeznek a vidéki területeken, és hogy egyes vállalkozások bezárása vagy a támogatott projektek megszüntetése nem feltétlenül azért történik, mert az eredeti projekt gazdasági szempontból nem volt életképes. A Bizottság úgy véli, hogy ezek a megállapítások hasznosak lennének a további elemzés szempontjából, például az említett ágazatok gazdasági életképességére vonatkozó általános adatokkal, a közfinanszírozásban nem részesülő vállalkozásokkal és azok átlagos életciklusával, valamint a támogatott projekteket esetlegesen befolyásoló egyéb külső tényezőkkel, például makrogazdasági tendenciákkal való összehasonlítás révén.

Az új, 2023–2027-es közös agrárpolitika (a továbbiakban: KAP) hasonló projektek támogatását irányozza elő, amelynek általános célkitűzése a vidéki területek társadalmi-gazdasági szerkezetének megerősítése. Az (EU) 2021/2115 rendeletben és az (EU) 2021/2116 rendeletben meghatározott „új teljesítési modellel” összhangban az új, 2023–2027-es KAP célja a célkitűzései terén elért jobb teljesítmény és eredmények. Az uniós jogi keret kevésbé előíró jellegű a kedvezményezettekre közvetlenül alkalmazandó szabályok tekintetében, ami nagyobb rugalmasságot biztosít a tagállamok számára a támogatás megtervezéséhez és a vonatkozó támogatási feltételek meghatározásához a szükségleteknek és a nemzeti körülményeknek megfelelően. Ezért a KAP-stratégiai tervekben a tagállamok feladata, hogy a különböző beavatkozástípusoknak megfelelő, releváns tartóssági követelményeket javasoljanak. A tervek értékelése során a Bizottság kellő figyelmet fordít a tervezett támogatás céljainak és átfogó stratégiájának megfelelőségére, valamint a javasolt beavatkozások kialakítására. A Bizottság

továbbá kész támogatni a tagállamok közötti információcserét a projektek hosszú távú gazdasági életképességének javítása érdekében.

A Bizottság elfogadja az ajánlásokat.

BEVEZETÉS (1–14. bekezdés)

A Bizottság válaszai:

07. Bár az értékelő tanulmány levon bizonyos következtetéseket, maga a jelentés nem zárja ki, hogy a projektek pozitívan járulnak hozzá¹ a vidéki területek diverzifikációjához, ami a Számvevőszék szerint korlátozott mértékű.

Lásd a Bizottság 61. bekezdésre adott válaszát is.

10. A megosztott irányítás elvével összhangban a tagállamok és a Bizottság felelnek a vidékfejlesztési programok irányításáért és kontrolljáért, az 1303/2013/EU rendeletben, az 1305/2013/EU rendeletben és az 1698/2005/EK rendeletben meghatározott feladataikkal összhangban. A tagállamoknak minden szükséges intézkedést meg kell hozniuk – beleértve a jogalkotási, szabályozási és közigazgatási intézkedéseket is – annak biztosítása érdekében, hogy az uniós költségvetésből finanszírozott intézkedéseket helyesen és hatékonyan, valamint az alkalmazandó uniós és nemzeti szabályokkal összhangban hajtsák végre.

11. Az (EU) 2021/2115 rendelet új teljesítési modellt javasol, amely magában foglalja a megfelelés értékeléséről az eredmények és a teljesítmény értékelése felé történő elmozdulást, és nagyobb rugalmasságot biztosít a tagállamok számára a végrehajtás tekintetében.

Lásd még a Bizottságnak az összefoglalásra adott válaszait.

12–13. A Bizottság közös válasza a 12. és a 13. bekezdésre:

Ami a 2023–2027-es KAP-stratégiai tervek tartóssági követelményeit illeti, a Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy adott esetben és a szóban forgó beavatkozás típusához igazítva a tervekbe foglaljanak bele ilyen rendelkezéseket.

A 2014–2020-as programozási időszak esetében a tartóssági követelmények eltérőek. Az 1303/2013/EU rendelet 71. cikke a kedvezményezettnek történő utolsó kifizetéstől számított vagy az állami támogatásokra vonatkozó szabályokban meghatározott időtartamon belül 5 évre, 3 évre és 10 évre (a vállalat EU-n kívülre történő áthelyezése) vonatkozó tartóssági követelményeket ír elő.

¹ A 2007–2013-as időszakra vonatkozó vidékfejlesztési programok utólagos értékelésének összefoglalása – Értékelő tanulmány. (16. o.).

AZ ELLENŐRZÉS HATÓKÖRE ÉS MÓDSZERE (15–19. bekezdés)

A Bizottság nem adott választ.

ÉSZREVÉTELEK (20–65. bekezdés)

A Bizottság válaszai:

21–23. A Bizottság közös válasza a 21–23. bekezdésre:

A Bizottság megjegyzi, hogy a mintában szereplő 879 turisztikai szálláshely-projektből álló sokaság egészét a 2007–2013-as időszakban finanszírozták, és azok mindegyike megfelelt az 5 éves tartóssági követelménynek, és így teljesítette az erre vonatkozó jogi követelményt.

Emellett a Bizottság emlékeztet arra, hogy a jelentésben tárgyalt elemeken kívül további külső tényezők is meghatározzák egy vállalkozás életciklusát.

24–27. A Bizottság közös válasza a 24–27. bekezdésre:

A Bizottság hangsúlyozza, hogy a mintában szereplő projektek többsége megfelelt a jogszabályban meghatározott tartóssági követelménynek. Az értékelés alapjául szolgálna az arra vonatkozó információ, hogy egyes projektek miért nem működőképesek többé, valamint az összehasonlítás a közfinanszírozásban nem részesülő hasonló vállalkozások rendes életciklusával.

33. A Bizottság megjegyzi, hogy a 2. háttérmagyarázatban említett valamennyi projekt a jogszabályban előírt tartóssági időszak után leállt, beleértve a kevesebb mint 5 éve működő két projektet is.

36. Amint azt az 5. ábra mutatja, a 2014–2020-as jogi keret szabályai a 2007–2013-as jogi kerethez képest úgy módosultak, hogy a tartóssági időszak a projekt végső kifizetésével kezdődik. Ez megfelelőbb tartóssági időszakot eredményezett, és azt jelentette, hogy a 2014–2020-as időszakban elkerülték a bulgáriai példához hasonló helyzeteket.

38–46. A Bizottság közös válasza a 38–46. bekezdésre:

Kiválasztási kritériumokat vezettek be a magas színvonalú projektek előnyben részesítésére és kiválasztására, tekintettel a célkitűzésekhez való hozzájárulásra. A támogatott projektek hosszú távú gazdasági életképességre vonatkozó esélyeinek javítása érdekében azonban a kifizető ügynökségnek minden egyes kérelem esetében minőségi értékelést kell végeznie. A támogatott projektek hosszú távú hatása számos külső tényezőtől is függ.

A 2014–2020-as időszakban a Bizottság a tagállami iránymutatásában a 2007–2013-as időszakhoz képest nagyobb hangsúlyt fektetett a kiválasztási kritériumok megfelelő alkalmazására annak érdekében, hogy biztosítsa a pályázókkal szembeni egyenlő bánásmódot, a pénzügyi források jobb felhasználását és az intézkedések célzottabbá tételét az uniós vidékfejlesztési prioritásokkal és a jogi kerettel összhangban. A Bizottság továbbra is törekedni fog arra, hogy biztosítsa a bevált gyakorlatok tagállamok közötti cseréjét a 2023–2027-es KAP-stratégiai tervek

kiválasztási kritériumainak alkalmazása tekintetében is. Abban az esetben, ha a kedvezményezettek a megosztott irányítás keretében nem tartják be a követelményeket, a felelős hatóságok feladata, hogy a szankciókra és visszafizettetésekre vonatkozó szabályokkal összhangban intézkedjenek. A Bizottság azt is ellenőrzi, hogy a tagállamok betartják-e a követelményeket. A tagállamok irányítási és kontrollrendszereinek hiányosságai esetén a Bizottság pénzügyi korrekciókat javasolhat.

A Bizottság rámutat arra, hogy az 5. háttérmagyarázatban szereplő példa szemlélteti a (lehetséges) mesterséges feltételrendszer (az 1306/2013/EU rendelet 60. cikke szerinti, a szabályok kijátszására vonatkozó záradék) vagy akár a csalárd magatartás eseteit.

52. A Bizottság továbbra is ösztönözni fogja a tagállamokat arra, hogy pénzügyi eszközök, például kölcsönök és garanciák formájában nyújtsanak támogatást, különösen a gazdaságilag életképes és jövedelemtermelő beruházásokhoz.

54–55. A Bizottság közös válasza az 54. és az 55. bekezdésre:

A megosztott irányítás keretében a nemzeti hatóságok feladata az uniós alapokból finanszírozott projektek ellenőrzése, valamint az uniós és/vagy nemzeti szabályok be nem tartása esetén a visszafizettetések kezdeményezése. A nemzeti tanúsító szerv évente ellenőrzi a vidékfejlesztési kiadásokat. Emellett a Bizottság kockázatalapú ellenőrzéseket is végez a tagállamokban a szabályok betartásának ellenőrzése céljából.

A Számvevőszék által Romániában és Bulgáriában feltárt problémákat illetően a Bizottság rámutat arra, hogy Bulgária esetében a bolgár hatóságok visszafizetési eljárásokat indítottak a jogosulatlanul kifizetett pénzeszközökkel kapcsolatban, amelyek már a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság ellenőrzését követő 2017. évi bizottsági pénzügyi korrekciót követően megkezdődtek. A visszafizetési eljárások azonban összetettek, mivel a visszafizetetésre kötelezett kedvezményezettek túlnyomó többsége a bolgár hatóságokat bíróság elé vitte. Ezenkívül e kedvezményezettek némelyike számos panaszt nyújtott be a Bizottsághoz és az Európai Parlamenthez. A Bizottság jelenleg vizsgálja ezeket a panaszokat.

Ami a korábbi, 2007–2013-as programozási időszakot illeti, a turisztikai szálláshelyekkel kapcsolatos intézkedéseket (főként 311., 312. és 313. intézkedés) a Bizottság 2011 óta kilenc tagállamban ellenőrizte. Két tagállamban hiányosságokat tártak fel a megfelelő eljárások végrehajtásában.

Ami a 2014–2020-as programozási időszakot illeti, a Bizottság a 6.4. alintézkedést (amely vendégház-projektek is finanszíroz) tizenkét tagállamra kiterjedő 21 ellenőrzés keretében ellenőrizte. Négy tagállamban a Bizottság hiányosságokat tárt fel a megfelelő eljárások végrehajtásában. Az előző pontban ismertetett bulgáriai helyzeten kívül eddig nem tártak fel széles körben elterjedt szabálytalanságokat.

61–65. A Bizottság közös válasza a 61–65. bekezdésre:

Ami a hozzájárulás mértékének mérésével kapcsolatos nehézségeket illeti, a Bizottság hangsúlyozza, hogy az összefoglaló jelentés² azt is megállapítja, hogy „bár a következtetések azokra az intézkedésekre épülnek, amelyekkel kapcsolatban bizonyossággal kijelenthetjük, hogy pozitívan járultak hozzá a kitűzött cél eléréséhez, ez nem jelenti azt, hogy azok, amelyek kisebb

² A 2007–2013-as időszakra vonatkozó vidékfejlesztési programok utólagos értékelésének összefoglalása – Értékelő tanulmány, (16. o.).

mértékben járulnak hozzá vagy kevésbé voltak megalapozottak, hatástalan kezdeményezések voltak, amelyek nem járultak hozzá a célkitűzéshez. Épp ellenkezőleg, amint az az egyes intézkedések hozzájárulásaiból látható, ezek a legtöbb esetben azt tükrözik, hogy az utólagos értékelő jelentés nem a hozzájárulásra, hanem inkább a hozzájárulás hiányára vagy alacsony szintjére vonatkozó következtetést tartalmaz. Ezenkívül a hozzájárulás mértéke összefügg a hozzájárulás mérésének egyszerűségével. Emellett szoros kapcsolat áll fenn a mérhetőség és az intézkedés végrehajtásának időtartama között, mivel a folyamat már egyszerűsödött, és a mérési technikákat és megközelítéseket egyértelműbben meghatározták”.

Lásd még a Bizottság 07. bekezdésre adott válaszát.

A Bizottság hangsúlyozza, hogy a tagállamokat nem kötelezik arra, és – tekintettel a kis projektek nagy számára – nem várható el tőlük, hogy szisztematikusan nyomon kövessék vagy ellenőrizzék, hogy a beruházási projektek a jogszabályban előírt tartóssági időszakon túl is működőképese-e. Emellett az adatvédelmi szabályok korlátozzák a Bizottság azon képességét, hogy közvetlenül elvégezze ezt a nyomon követést. Mindazonáltal a Bizottság arra ösztönözheti a tagállamokat, hogy jobban használják ki a cégnyilvántartásokat vagy más nagy adatbázisokat.

KÖVETKEZTETÉSEK ÉS AJÁNLÁSOK (66–70. bekezdés)

A Bizottság válaszai:

66–69. A Bizottság közös válasza a 66–69. bekezdésre:

A Bizottság egyetért azzal, hogy a kiválasztási eljárást javítani lehetne, különösen a projektek minőségének a kedvezményezettek projektleírásán alapuló jobb eseti értékelésének előmozdítása révén. A támogatott projektek hosszú távú hatása számos külső tényezőtől is függ, például makrogazdasági tendenciáktól és válságoktól, amelyeket a kiválasztási eljárások nem befolyásolhatnak.

1. ajánlás – A kiadásokat még inkább az életképes projektekre kell irányítani

A Bizottság elfogadja az ajánlást.

A Bizottság elő fogja segíteni a bevált gyakorlatok tagállamok közötti megosztását.

2. ajánlás – Enyhíteni kell a finanszírozott eszközök magáncélú használatával kapcsolatos kockázatokat

2. AJÁNLÁS A) PONTJA A Bizottság elfogadja az ajánlást.

A Bizottság továbbra is együttműködik a tagállami hatóságokkal és más érdekelt felekkel, különösen a jövőbeli európai KAP-hálózatban annak érdekében, hogy megossza a bevált gyakorlatokat, és ezáltal elősegítse a szakpolitika hatékony végrehajtását azzal a céllal, hogy a nyújtott támogatás a lehető legnagyobb uniós hozzáadott értéket képviselje. A Bizottság arra

ösztönzi a tagállamokat, hogy a nyújtott támogatás típusától függően adott esetben foglalják bele a KAP-stratégiai tervekbe a tartósságra vonatkozó releváns követelményeket.

B) A Bizottság továbbra is ösztönözni fogja a tagállamokat arra, hogy pénzügyi eszközök, például kölcsönök és garanciák formájában nyújtsanak támogatást, különösen a gazdaságilag életképes és jövedelemtermelő beruházásokhoz.

2. AJÁNLÁS B) PONTJA A Bizottság elfogadja az ajánlást.

70. Nincs jogalap annak előírására, hogy a tagállamok szisztematikusan kövessék nyomon, hogy a támogatott projektek az 1698/2005/EK rendeletben és az 1303/2013/EU rendeletben előírt tartóssági időszakon túl is működnek-e. Ez túlzott adminisztratív terhet róna a tagállamokra.

3. ajánlás – Értékelés céljából ki kell aknázni a nagy adatbázisokban rejlő lehetőségeket

3. AJÁNLÁS A) PONTJA A Bizottság elfogadja az ajánlást.

A Bizottság segíteni fogja a tagállamokat a releváns információforrások azonosításában és a bevált gyakorlatok megosztásában.

3. AJÁNLÁS B) PONTJA A Bizottság elfogadja az ajánlást.